

FÖRSVARsutredning - FLYGFÖRSTÄRKNING.

1949 års försvarsutredning har under sommaren lämnat Kungl Maj:t en redogörelse (utarbetad före Koreakrigets utbrott) för hittillsvarande försvarsutredningsarbete samt planerna för dess fortsättande. I samband härmed har vissa delförslag framlagts.

Chefen för flygvapnet har 1/9 till Kungl Maj:t avgivit yttrande över försvarsutredningens nyssnämnda skrivelse. I detta har även framlagts vissa förslag till höjande av flygvapnets krigsduglighet, främst med hänsyn till det tillspetsade utrikespolitiska läget. - En redogörelse för huvuddragen av ovannämnda båda skrivelser lämnas i det följande.

I. 1949 års försvarsutredning.

Som utgångspunkt för en försvarsavvägning har utredningen låtit försvarsgrenarna och civilförsvaret framlägga kostnadsberäkningar för 10-årsperioden 1950/51 - 1959/60. Dessa innebär, jämförda med betalningsutfallet 1949/50, i stort sett följande.

	Årlig medelkostnad under 10-årsperioden (milj kr)	Uppskattat betalningsutfall 1949/50 (milj kr)
<u>Krigsmakten</u>		
Armén	526	345
Marinen	320	190
Flygvapnet	352	275
Gemensamt	71	62
Byggnader m m	120	68
	S:a 1389	940
<u>Civilförsvaret</u>	46	14
	S:a 1435	954

Om kostnader för föreslagna, men ej beslutade organisationsökningar vid marinen och flygvapnet (= sammanlagt 70 milj kr) frånräknas, blir de årliga kostnaderna för krigsmaktens beslutade organisation 1319 milj kr och för det totala försvaret 1365 milj kr. - Med utgångspunkt från hittills gjorda utredningar har försvarsutredningen kommit till följande **s l u t s a t - s e r :**

Man måste i erforderlig omfattning tillgodose såväl materielanskaffning som värnpliktsutbildning och befälstillgång. Brister på ett av dessa områden kan inte uppvägas genom att bättre tillgodose de båda övriga.

Försvarskostnaderna har visat sig vara betydligt större än man räknade med vid utredningens tillsättande. Det kräves därför antingen betydligt mera pengar eller också genomgripande ändringar i nuvarande försvarsorganisation. Man kan dock ej genom en snabbutredning - såsom förutsatts i utred-

- 1) Varav 31 milj = kostnader för föreslagna organisationsökningar.
- 2) Varav 39 milj = engångs- och årskostnader för förstärkning av ytterligare 4 dagjaktflottiljer med 50 %, för organiserande av en andra nattjaktflottilj och för förstärkning av luftbevakningen.

ningsdirektiven - under de närmaste åren åstadkomma en försvarsavvägning, som mera avsevärt skiljer sig från nuvarande. För att kunna åstadkomma mera omfattande organisationsändringar krävs nämligen ingående överväganden och detaljerade utredningar. Utredningen bör fullföljas på detta sätt, varför nu endast sådana delförslag bör framläggas, som ej föregriper kommande avvägning.

De framlagda delförslagen är följande:

Skärpning av besiktningsföreskrifterna för värnpliktiga, varigenom 1000 värnpliktiga grupp 4 (d v s 50 %) frikallas. Besparing = 4 milj kr.

Utbyte av viss civil personal mot vpl, varvid 1200 grupp 3 skulle nedklassas till grupp 4. Besparing = c:a 8 milj kr.

Indragning av fredsförband vid armén (bl a sammanslagning av två artreg och indragning av ett kavreg). Besparing = c:a 3 milj kr.

Indragning av Öresunds marindistrikt. Besparing = 50.000 kr.

De sammanlagda besparingarna skulle således uppgå till c:a 15 milj kr per år.

Försvarsutredningen rekommenderar till slut, att vissa allvarliga brister avhjälpas utan att avvakta resultatet av utredning angående mera genomgripande organisationsändringar. Härför erfordras dels ökad byggnadsverksamhet för krigsmakten, framför allt i fråga om berghangarer, fartygstunnlar och förråd, dels materielanskaffning och skyddsrumbyggen för civilförsvaret.

II. C h e f e n f ö r f l y g v a p n e t .

Chefen för flygvapnet framhåller inledningsvis, att man - med hänsyn till det sätt på vilket försvarsutredningen avser fortsätta sin verksamhet - inte torde kunna påräkna något försvarsbeslut förrän tidigast 1952. Ett sådant uppskov skulle bl a medföra, att förstärkningen av ytterligare 4 dagjaktflotiljer inom ramen för 1948 års principbeslut om 50-procentig förstärkning av dagjaktflyget - inte skulle kunna genomföras med svensk materiel inom överskådlig tid. Den för ifrågavarande förstärkning erforderliga ökningen av flygindustriens leveranskapacitet måste nämligen beslutas redan i höst. Däremot kan beslut angående ombildningen av en attackflotilj till nattjaktflotilj, samtidigt som två attackflotiljer förstärks med 50 %, anstå t v utan men för flygindustriens planläggning. Konsekvenserna av ett uppskov med beslut angående förstärkning av de återstående fyra icke förstärkta dagjaktflotiljerna skulle vara allvarliga redan i det utrikespolitiska läge, som rådde vid den tidpunkt, då försvarsutredningens ovan återgivna arbetsprogram utformades. Sedan dess har den utrikespolitiska situationen tillspetsats.

I n u v a r a n d e l ä g e bör man utan dröjsmål vidtaga sådana åtgärder för att höja flygvapnets effektivitet som tar tid att fullfölja, men som likväl kan beräknas ge resultat under de närmaste åren, förslagsvis en femårsperiod. Dessa åtgärder bör främst avse att snarast höja leveranskapaciteten hos industrier, som tillverkar för flygvapnet särskilt betydelsefull krigsmateriel, att medan tid är köpa råvaror och materiel, som icke kan eller under avsevärd tid icke hinner framställas inom landet, samt att påskynda takten i byggnadsarbeten, som är av särskild betydelse för flygvapnets verksamhet i krig. Även västmakterna synes främst inrikta sina rustningar på sådana åtgärder, vilkas fullföljande taga förhållandevis lång tid.

Vad beträffar höjningen av industriens leveranskapacitet, understrykes vikten härav ytterligare av de svårigheter till köp i utlandet, som efter hand torde uppstå till följd av pågående rustningar utomlands. Svårigheterna att snabbt få fram materiel bestyrkes även av beredskapsårens erfarenheter

samt av de stora materielbrister, som uppstått på sina håll inom krigsorganisationen, oaktat medel beviljats för deras täckande. Det bör även framhållas, att ju längre tid det tager att få fram krigsmateriel, desto kortare blir den respittid, som i ett skärpt läge kan stå till förfogande för utbildning av personal på materielen. Även detta talar för att man i nuvarande läge ej bör förspilla någon tid då det gäller att öka takten i krigsmaterielleveranserna.

I det nya läge, som inträtt sedan försvarsutredningen utformade programmet för sin fortsatta verksamhet, bör man således inte avvakta resultatet av tidskrävande undersökningar beträffande försvarsorganisationen i stort, innan man påbörjar sådana åtgärder för att höja krigsmaktens effektivitet, som tar förhållandevis lång tid att fullfölja. Dylika omedelbara, partiella reformer utesluter emellertid inte behovet av planering på längre sikt beträffande krigsmaktens organisationsram. Det fortsatta försvarsutredningsarbetet bör inriktas enligt nyssnämnda grunder.

Med utgångspunkt från vad ovan sagts föreslås följande åtgärder för att öka flygvapnets krigsduglighet. Härav föranledda kostnader utgör - i den mån de berör budgetåren 1950/51 och 1951/52 - tillägg dels till för innevarande budgetår redan anvisade, dels till för 1951/52 äskade medel. Äskandena för 1951/52 har, såsom framgår av annan artikel i detta nummer, i enlighet med direktiven för budgetarbetet grundats på redan beslutad organisation.

1. Fullföljande av 1948 års riksdags principbeslut om 50-procentig förstärkning av samtliga 10 dagflottiljer, dvs förstärkning av återstående fyra oförstärkta flottiljer. Riksdagsbeslut härom bör fattas i höst för att förstärkningen skall kunna genomföras med svensk materiel.

2. Modernisering av luftbevakningen enligt tidigare framlagd plan. Detta innebär bl a, att luftbevakningens modernisering utsträcker sig över större delar av landet än vad hittills beslutats. Riksdagsbeslut bör fattas i höst för att påskynda materielleveranserna och möjliggöra rationell planläggning.

3. Snabbare takt i fullföljandet av den principbeslutade utbyggnadsplanen för flygfälten. Riksdagsbeslut i höst erfordras endast till en del.

4. Snabbare takt i fullföljandet av:

a) till Kungl Maj:t framlagd och av riksdagen delvis beslutad plan för utbyggnad av skyddet vid flygbaserna;

b) den av riksdagen i princip beslutade planen för utbyggnad av lokaler - främst centraler - för luftbevakningen;

c) utbyggnaden av uppställningsplatser för radarstationer, som delvis beslutats av riksdagen. - Riksdagsbeslut i höst erfordras endast i vissa avseenden.

5. Tillgodoseende av vissa ytterligare behov. Riksdagsbeslut fordras i höst.

Kostnaderna - utöver för 1950/51 beviljade och för 1951/52 äskade medel - för nyssnämnda åtgärder framgår av vår tabell på sid 240. Det bör beaktas, att kostnader enl tabellens p 3 och 4 i viss utsträckning och under alla förhållanden kommer att belasta femårsperioden. Här begäres endast snabbare utbyggnadstakt.



T A B L Å Ö V E R F Ö R E S L A G E N F L Y G F Ö R S T Ä R K N I N G .
 (Jfr art sid 237 - 239.)

Åtgärder	Medelsbehov i milj kr					Årlig medel- kostn. 50/55	Genom- förd org
	50/51	51/52	52/53	53/54	54/55		
1. Förstärkning av fyra dagjflj	2,0	10,0	21,6	38,6	32,3	20,9	14,8
2. Modernisering av lbev		3,8	11,0	7,7	11,6	6,8	5,4
3. Flygfältsbyggen	5,0		25,0	20,0		10,0	
4a. Skydd vid flygbaserna	1)	7,0	20,0	20,0	20,0	13,4	
b. Lokaler för lbev	1,7		3,0	3,0	1,5	1,8	
c. Uppställningsplatser för radarstn	1,0		3,0	2,0	0,6	1,3	
5. Vissa ytterligare behov	1,0					0,2	
					Summa:	54,4	

1) Särskild medelsanvisning erfordras eventuellt.